

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІКА ДОШКІЛЬНА»

Дата освітньої програми – обов'язкова (4

Освітньо-професійна програма	Дошкільна освіта
Спеціальність	A2 Дошкільна освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	КУЗНЄЦОВА Катерина Сергіївна, кандидат педагогічних наук, доцент доцент кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти https://preschool.chnu.edu.ua/vykladachi-kafedry/kuznetsova-kateryna-serhiivna/
Контактний тел.	
E-mail:	k.kuznetsova@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2144
Консультації	вівторок та середа з 13.00 до 15.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Силабус навчальної дисципліни «Педагогіка дошкільна» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта», галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності A2 «Дошкільна освіта» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Навчальна дисципліна «Педагогіка дошкільна» є обов'язковою для студентів спеціальності A2 «Дошкільна освіта».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості та закономірності здійснення освітньої діяльності у закладі дошкільної освіти.

Знання та вміння отримані здобувачами вищої освіти під час вивчення даного предмету будуть сприяти більш творчому та раціональному підходу до навчання, виконання індивідуальних навчальних та дослідницьких завдань, написання рефератів, курсових робіт.

Педагогіка дошкільна, як частина вікової педагогіки, вирішує свої завдання не ізольовано, а в тісному взаємозв'язку з іншими науками, використовуючи їхні досягнення в суміжних із педагогікою галузях

Форма підсумкового контролю – залік та іспит.

Мова навчальної дисципліни – українська

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти цілісної

системи теоретичних знань із педагогіки дошкільної як науки про виховання та навчання дітей від народження до вступу до школи..

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ. РОЗВИТОК ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ	
Тема 1	Загальні засади дошкільної педагогіки. Становлення і розвиток науки про дошкільне виховання
Тема 2	Розвиток особистості як педагогічна категорія
Тема 3	Педагогічне дослідження в галузі дошкільної педагогіки
Тема 4	Сучасна система дошкільної освіти в Україні
Тема 5	Зарубіжні системи дошкільної освіти
МОДУЛЬ 2. НАПРЯМИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ РАНЬОГО І ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
Тема 6	Теорія і методика виховання
Тема 7	Фізичне виховання дітей раннього і дошкільного віку
Тема 8	Розумове виховання дітей раннього і дошкільного віку
Тема 9	Моральне виховання дітей раннього і дошкільного віку
Тема 10	Трудове виховання дітей раннього і дошкільного віку
Тема 11	Естетичне виховання дітей раннього і дошкільного віку
Тема 12	Економічне виховання дітей раннього і дошкільного віку
Тема 13	Правове виховання дітей раннього і дошкільного віку
Тема 14	Статеве виховання дітей раннього і дошкільного віку
3 семестр	
МОДУЛЬ 3. ОСНОВИ ДИДАКТИКИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ. ПЕДАГОГІКА ДИТИНСТВА	
Тема 1	Загальні основи дошкільної дидактики.
Тема 2	Зміст навчання дітей дошкільного віку
Тема 3	Форми, методи та засоби організації навчання дітей дошкільного віку
Тема 4	Організаційно-методична робота з обдарованими дітьми дошкільного віку
Тема 5	Організація освітнього процесу дітей з ооп в закладах освіти
Тема 6	Універсальний дизайн в дошкільній освіті
МОДУЛЬ 4. ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
Тема 7	Теорія гри. Іграшка
Тема 8	Розвиток ігрової діяльності у дітей раннього і дошкільного віку
Тема 9	Творчі ігри дітей раннього і дошкільного віку
Тема 10	Дидактичні ігри у закладі дошкільної освіти
МОДУЛЬ 5. ВЗАЄМОДІЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ, СІМ'Ї І ШКОЛИ	
Тема 11	Освітній процес у закладі дошкільної освіти
Тема 12	Наступність в роботі закладу дошкільної освіти та закладу загальної середньої освіти

Тема 13	Взаємодія сім'ї і ЗДО у вихованні, навчанні і розвитку дітей дошкільного віку
----------------	---

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

В організації освітнього процесу застосовуються такі **методи навчання**:

Наочні методи:

- *Лекція з використанням мультимедійної презентації.*
- *Мнемонічні методи*, зокрема, інтелектуальні карти, визначення ключових слів або активне пригадування.
- *Конструювання*, зокрема, представлення інформації, таких як малюнок, схема чи таблиця, для кращого розуміння, аналізу та запам'ятовування матеріалу.
- *Моделювання*, зокрема, створення моделей або ланцюжків, які ілюструють концепції/явища для кращого їх усвідомлення тощо.

Словесні методи:

- *Обговорення*, зокрема, аналіз та обговорення конкретного питання чи проблеми з метою досягнення глибшого розуміння теми або окремого питання.
- *Інтелектуальні розминки*, зокрема, проведення різноманітних завдань та активностей, спрямованих на розвиток когнітивних здібностей, комунікативних навичок.
- *Пояснення*, зокрема, активна участь викладача (здобувача у разі, якщо відбувається навчання одне одного) у поясненні матеріалу, викладанні ключових понять, ілюстрації прикладів та докладного роз'яснення складних або незрозумілих аспектів навчального матеріалу.
- *Цікаві аналогії*, які допомагають краще зрозуміти складні теми, розвинути критичне мислення, творчі здібності та комунікативні навички.
- *Словесні методи для створення ситуацій емоційного переживання*, зокрема: дебати, дискусія, метод "Мікрофон", метод "Акваріуму" (різновиди: "Акваріум з опонентом", "Письмовий акваріум", "Відео-акваріум" тощо), метод "Незакінчені речення", метод мозковий штурм, метод "навчаючи – вчуся", Case-study.

Практичні методи:

- *Робота в групах.*
- *Гейміфікація.*
- *Метод вправ.*
- *Метод індивідуальних навчальних проєктів* тощо.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: вибіркове усне опитування на початку заняття;
фронтальне стандартизоване опитування за картками, тестами протягом 5-10 хв.;

фронтальна перевірка готовності студентів до заняття;
письмові відповіді на окремі питання практичного заняття;
письмова (до 20 хв.) контрольна робота;
захист мультимедійних презентацій.

Підсумковий контроль – залік (3 сем.) та іспит (4 сем.).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»

<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalno-universytetu.pdf>;

- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагиату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»
<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyivlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yurii-fedkovycha>.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (м. Чернівці, вул. Лесі Українки, 23) URL: <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/01about>

2. Цифровий репозитарій наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/02infres>

3. Чернівецька обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Івасюка (м. Чернівці, вул. О. Кобилянської, 47). URL: <http://www.library.cv.ua/sample-page-2>

4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Бібліотечні електронні ресурси та технології. URL: http://nbuv.gov.ua/e_technology?field_e_technology_tid=444&field_yfpdf_tid=All

5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Наукові ресурси. URL: <http://nbuv.gov.ua/node/1539>

6. Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова». Індекс УДК. Визначення індексів УДК, авторського знака для документів. URL: http://www.ukrbook.net/UDC_poslugy.html

7. Академічна доброчесність. Сайт Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <https://www.chnu.edu.ua/universytet/vazhlyvo/akademichna-dobrochesnist/>

8. Академічна доброчесність. Сайт кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти. URL: <https://preschool.chnu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>

9. Закон України «Про освіту». URL:
<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
10. Закон України «Про вищу освіту». URL:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
11. Кузнецова К.С. Педагогіка дошкільна : електронний курс на освітній платформі MOODLE Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL:
<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2144>

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Інформаційні технології в роботі сучасного педагога» висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни

(https://docs.google.com/document/d/1tV5Ncel27gVhk49wwh3CjCPJ_wcdC--Y/edit?usp=sharing&ouid=100974480295978469984&rtpof=true&sd=true)

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи
Кафедра педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Педагогіка дошкільна
обов'язкова

Освітньо-професійна програма	<u>«Дошкільна освіта (Психологія в закладах дошкільної освіти)»</u>
Спеціальність	<u>012 Дошкільна освіта</u>
Галузь знань	<u>01 Освіта / Педагогіка</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи	
Мова навчання	<u>українська</u>
Розробники:	<u>КОМІСАРИК Марія Іванівна,</u> кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти <u>КУЗНЄЦОВА Катерина Сергіївна,</u> кандидат педагогічних наук, доцент доцент кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти
Профайл викладача	http://preschool.cv.ua/komisaryk_maria_ivanivna/ http://preschool.cv.ua/kafedra-2/kuznietsova-kateryna-serhiivna/
Контактний тел.	
E-mail:	m.komisaryk@chnu.edu.ua k.kuznetsova@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2144
Консультації	Консультації з навчальної дисципліни проводяться очно та онлайн. Очні консультації: середа з 14:00 до 16:00 / 09:00 до 11:00. ауд. 505, корпус №8 Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Онлайн-консультації (за попередньою домовленістю)

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Силабус навчальної дисципліни «Педагогіка дошкільна» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта (Психологія в закладах дошкільної освіти)», галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності 012 «Дошкільна освіта» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Навчальна дисципліна «Педагогіка дошкільна» є обов'язковою для студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості та закономірності здійснення освітньої діяльності у закладі дошкільної освіти.

Знання та вміння отримані здобувачами вищої освіти під час вивчення даного предмету будуть сприяти більш творчому та раціональному підходу до навчання, виконання індивідуальних навчальних та дослідницьких завдань, написання рефератів, курсових робіт.

Педагогіка дошкільна, як частина вікової педагогіки, вирішує свої завдання не ізольовано, а в тісному взаємозв'язку з іншими науками, використовуючи їхні досягнення в суміжних із педагогікою галузях.

2. Мета навчальної дисципліни: формування у студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти цілісної системи теоретичних знань із педагогіки дошкільної як науки про виховання та навчання дітей від народження до вступу до школи.

3. Пререквізити. Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Педагогіка дошкільна» значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував матеріалом таких базових дисциплін як: «Педагогіка загальна», «Психологія загальна», «Вступ до педагогічної діяльності» та інших, які підвищують ефективність засвоєння курсу..

4. Результати навчання

знати:

- основні категорії дошкільної педагогіки, їх становлення і розвиток;
- теоретичні засади навчання, виховання і розвитку дитини дошкільного віку;
- суть, історію розвитку, сучасні проблеми дошкільної дидактики;
- зміст освіти у закладі дошкільної освіти;
- концептуальні засади реформування та демократизації освіти;
- сучасні фундаментальні наукові дослідження в галузі дошкільної педагогіки, її здобутки;

вміти:

- визначати і використовувати оптимальні зміст, форми та методи освітньої роботи з метою всебічного розвитку особистості дитини дошкільного віку;
- підвищувати власну педагогічну культуру, використовувати кращі надбання педагогічної науки і практики, проводити педагогічні дослідження, працювати творчо, брати активну участь у пропаганді педагогічних знань.
- конструювати цілі, зміст, методи, засоби і форми освітнього процесу;
- аналізувати вплив різних методів виховання на розвиток особистості дитини дошкільного віку;
- співвідносити застосування методів і прийомів виховання з віковими та індивідуальними особливостями дошкільників;
- здійснювати педагогічну рефлексію.

Компетентності, визначені Стандартом вищої освіти України за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання та виховання дітей раннього й дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, а також у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій і

**Загальні
компетентності (КЗ)**

методів, та характеризується комплексністю і невизначеністю умов.
Компетентності, визначені Стандартом вищої освіти України за спеціальністю 012 Дошкільна освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти:

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

**Фахові
компетентності
спеціальності (КС)**

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любів до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

Програмні результати навчання, визначені Стандартом вищої освіти України за спеціальністю 012 Дошкільна освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПР-06. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПР-09. Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.

ПР-10. Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПР-13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ПР-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

Компетентності, визначені Професійним стандартом «Вихователь закладу дошкільної освіти»

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК.01 Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (**громадянська компетентність**).

ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (**соціальна компетентність**).

ЗК.03 Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, поважати багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (**культурна компетентність**).

ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (**лідерська компетентність**).

ЗК.05 Здатність до творчого пошуку й реалізації нових ідей, до самопрезентації та результатів своєї професійної діяльності; здатність до керування власним життям і кар'єрою, планувати й управляти культурними та соціальними проектами, критично мислити (**підприємницька компетентність**).

ЗК.06 Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, діяти на основі етичних міркувань (мотивів), доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до різноманітності та мультикультурності (**етична компетентність**).

Перелік трудових функцій (професійних компетентностей за груповою дією або групою трудових дій, що входять до них), умовні позначення трудових функцій за Професійним стандартом «Вихователь закладу дошкільної освіти»

А. Організація, забезпечення та реалізація освітнього процесу

А1. Прогностична

А1.1. Здатність планувати та прогнозувати результати освітнього процесу.

А1.2. Здатність до цілепокладання, самоорганізації та підготовки до здійснення освітнього процесу.

А1.3. Здатність до документування професійної діяльності.

А2. Організаційна

А2.1. Здатність забезпечувати здобуття дошкільної освіти державною мовою.

А2.2. Здатність обирати ефективні методи, форми та засоби організації освітнього процесу відповідно до запитів та потреб здобувачів освіти.

A2.3. Здатність організовувати ігрову (провідну) і інші види дитячої діяльності та підтримувати види діяльності, ініційовані дитиною.

A2.4. Здатність забезпечувати здобуття дошкільної освіти дітьми з особливими освітніми потребами.

Б. Участь у створенні, підтримці та розвитку здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища

Б.1. Здоров'язбережувальна

B1.1. Здатність організовувати фізично безпечне освітнє середовище

B1.2. Здатність організовувати психологічно безпечне освітнє середовище.

В. Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу

В2. Педагогічне партнерство

B2.1.Здатність до ефективної співпраці та комунікації в професійній діяльності.

B2.2. Здатність залучати учасників освітнього процесу на засадах партнерства та взаємної відповідальності.

B2.3.Здатність до командної взаємодії.

В3. Морально-етична

B3.1. Здатність враховувати культурні, релігійні, соціальні та мовні особливості родини під час освітнього процесу та здійснювати його незалежно від власних поглядів, стереотипів та упереджень

Г.Професійний розвиток та самовдосконалення

Г1. Здатність до навчання впродовж життя

Г1.1.Здатність до саморефлексії та самооцінювання власної професійної діяльності.

Г1.2.Здатність планувати та реалізовувати індивідуальний професійний розвиток та самоосвіту.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <u>Педагогіка дошкільна</u>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1,2	2,3	7,0	210	5	45	-	60	-	105	-	залік, екзамен
Заочна	1,2	2,3	7,0	210	5	22	-	-	-	188	-	залік, екзамен

Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	усього	у тому числі					сього	у тому числі					
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Загальні засади дошкільної педагогіки. Розвиток теорії і практики дошкільної педагогіки												
Загальні засади дошкільної педагогіки. Становлення і розвиток науки про дошкільне виховання	12	2	2			6	51	6					45
Розвиток особистості як педагогічна категорія	8	2	2			4							
Педагогічне дослідження в галузі дошкільної педагогіки	8	2	2			4							
Сучасна система дошкільної освіти в Україні	6	2	2			3							
Зарубіжні системи дошкільної освіти	6		2			3							
Модуль-контроль	2		2			2							
Разом за змістовим модулем 1	36	8	12			18	56	6					45
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Напрями виховання дітей раннього і дошкільного віку												
Теорія і методика виховання	8	2	2			4	69	8					61
Фізичне виховання дітей раннього і дошкільного віку	8	2	2			4							
Розумове виховання дітей раннього і дошкільного віку	8	2	2			4							
Моральне виховання дітей раннього і дошкільного віку	8	2	2			4							
Трудове виховання дітей раннього і дошкільного віку	8	2	2			4							
Естетичне виховання дітей раннього і дошкільного віку	8	2	2			4							
Економічне виховання дітей раннього і дошкільного віку	8	2	2			4							
Правове виховання дітей раннього і дошкільного віку	8	2	2			4							
Статеве виховання дітей раннього і дошкільного віку	8	2	2			4							
Модуль-контроль	4	2				2							
Разом за змістовим модулем 2	84	22	20			42	69	8					68
Разом	120	30	30			60	120	14					106

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	ус ьо го	у тому числі					у сь ог о	3					
		л	с	лаб	ін д	с.р.		л	п	ла б	ін д	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 3.Основи дидактики дітей дошкільного віку. Педагогіка дитинства												
Загальні основи дошкільної дидактики.		2	2				3	34	3				31
Зміст навчання дітей дошкільного віку		2	2										
Форми, методи та засоби організації навчання дітей дошкільного віку		6	6				3						
Організаційно-методична робота з обдарованими дітьми дошкільного віку		1	1				3						
Організація освітнього процесу дітей з ооп в закладах освіти		1	1				3						
Універсальний дизайн в дошкільній освіті		2	2				4						
Модуль-контроль			2				2						
Разом за змістовим модулем 3		14	16				18		3				31
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 4. Ігрова діяльність дітей дошкільного віку												
Теорія гри. Іграшка		2	2				3	34	3				31
Розвиток ігрової діяльності у дітей раннього і дошкільного віку		2	2				3						
Творчі ігри дітей раннього і дошкільного віку		2	2				4						
Дидактичні ігри у закладі дошкільної освіти		2	2				4						
Модуль-контроль		2					2						
Разом за змістовим модулем 4		10	8				16	34	3				31
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 5.Взаємодія закладу дошкільної освіти, сім'ї і школи												
Освітній процес у закладі дошкільної освіти		2	2				3	22	2				20
Наступність в роботі закладу дошкільної освіти та закладу загальної середньої освіти		2	2				3						
Взаємодія сім'ї і ЗДО у вихованні, навчанні і розвитку дітей дошкільного віку		2	2				3						
Модуль-контроль							2						
Разом за змістовим модулем 5		6	6				11	22					
Разом		30	30				45	90	8				82
Усього годин		45	60				105	210	22				188

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

Назва тем семінарських занять	Можливі види завдань для самостійної роботи до семінарського занятті:	Можливі види навчальної роботи на семінарському занятті:
Загальні засади дошкільної педагогіки. Становлення і розвиток науки про дошкільне виховання	1. Формування термінологічного базису курсу (<i>Словник термінів</i>) 2. Узагальнення навчального матеріалу у вигляді таблиць і схем (<i>Таблиця: «Становлення і розвиток дошкільної педагогіки як науки»</i>) 3. Вивчення актуальних питань теми заняття (<i>Анотація до статті, яка розкриває сучасний етап розвитку науки</i>) 4. Формування джерельної бази до курсу (<i>Картотека «Основні документи про дошкільну освіту»</i>) 5. Узагальнення та систематизація теоретичного матеріалу та його захист (<i>Презентація історичного періоду розвитку дошкільної педагогіки як науки</i>) 6. Формування методичного супроводу до теоретичного матеріалу (<i>Доберіть приклади вправ, які вирішують завдання морального виховання та дидактичний матеріал до них; Складіть план-конспект гри</i>) тощо.	1. Перевірка виконання домашніх завдань. 2. Обговорення навчальних питань, або тестова перевірка знань, 3. Письмова самостійна чи контрольна робота. 4. Розв'язування задач та виконання вправ. 5. Захист мультимедійних презентацій.
Розвиток особистості як педагогічна категорія		
Сучасна система дошкільної освіти в Україні		
Теорія і методика виховання		
Фізичне виховання дітей дошкільного віку		
Розумове виховання дітей дошкільного віку		
Моральне виховання дітей дошкільного віку		
Трудове виховання дітей дошкільного віку		
Естетичне виховання дітей дошкільного віку		
Економічне виховання дітей дошкільного віку		
Правове виховання дітей дошкільного віку		
Статеве виховання дітей дошкільного віку		
Теорія гри. Іграшка		
Розвиток ігрової діяльності у дітей дошкільного віку		
Творчі ігри дітей дошкільного віку		
Освітній процес у закладі дошкільної освіти		
Наступність в роботі закладу дошкільної освіти та закладу загальної середньої освіти		
Взаємодія сім'ї і ЗДО у вихованні, навчанні і розвитку дітей дошкільного віку		

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Поточний контроль проводиться з метою з'ясувати рівень знань та умінь з теми заняття. Передбачає усне опитування, виконання тестових завдань і вирішення ситуаційних задач. Поточний контроль на семінарських заняттях проводиться з метою виявлення готовності здобувачів освіти до занять. Такий вид контролю може здійснюватися у таких формах:

- вибіркове усне опитування на початку заняття;
- фронтальне стандартизоване опитування за картками, тестами протягом 5-10 хв.;
- фронтальна перевірка готовності студентів до заняття;
- письмові відповіді на окремі питання практичного заняття;
- письмова (до 20хв.) контрольна робота;
- захист мультимедійних презентацій.

Оцінювання поточної навчальної діяльності

Оцінювання поточної навчальної діяльності, підсумкового контролю та дисципліни в цілому здійснюється відповідно до «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №2 від 24 лютого 2020 року).

Бал, отриманий на екзамені, сума балів, отриманих студентом за різні види виконаної роботи у межах курсу, модульні письмові роботи складають підсумкову семестрову оцінку.

Під час підсумкового контролю враховуються результати студента за всіма видами навчальної роботи згідно зі структурою залікових кредитів.

Набрані студентом бали до підсумкового контроль додаються

Наприклад: T.1 – 380 балів + T2. – 460 балів +... T.4.- 500 балів = 1340 балів .

Далі за формулою: $(1340 * 20 / 1500 = 18 (17,9)$

де перше число - загальна сума “робочого” балу, яку отримав студент, друге - максимальна к-сть балів за модуль, третє - максимальна к-сть “робочого” балу, яку міг отримати студент та сума - набраний бал студентом за модуль)

Сума балів за два модулі є кількістю балів за теоретичну підготовку, й не може перевищувати – 60 балів.

Критерії оцінювання семінарського заняття (усна відповідь)

«100-90» бали – повно, змістовно, з посиланням на наукові джерела, цитування авторів, зв'язок з попередньо вивченими темами та проекцією на професійну діяльність, повна відповідь на уточнюючі питання, часткова опора на конспект.

«89-70» бали – достатньо повно, з посиланням на наукові джерела, відповідність темі та плану, зв'язок з попередньо вивченими темами та проекцією на професійну діяльність, об'ємна відповідь на додаткові питання, часткова опора на конспект.

«69-40» бали – неповне розкриття змісту питання, неповна або негрунтовна відповідь на додаткові питання, допущені незначні помилки під час відповіді, опора на конспект.

«39-1» бали – часткове розкриття програмного питання, слабке знання базових понять і показників, неповна або відсутня відповідь на додаткові питання, читання з конспекта.

На занятті заохочується активність здобувачів, участь в обговоренні питань. Висока активність на семінарському занятті (від 3 і більше змістовних доповнень) оцінюється від 1 до 3 балів; середня активність – (доповнення не повні, часткове повторення попереднього доповідача) від 1 до 2 балів.

Самостійна робота, в межах поточної роботи може здійснюється за такими напрямками:

- підготовка теоретичних питань;
- виконання практичних завдань;
- конспектування першоджерел;

- виконання індивідуальних (професійно-орієнтованих) завдань;
- підготовка до підсумкових модульних робіт;
- підготовка до заліку/екзамену.

Організація *самостійної роботи в умовах дистанційної освіти* здійснюється із застосування технології дистанційного навчання Moodle, де представлений перелік завдань.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Бал	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
100-90	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент системно володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією, у тому числі і за допомогою ІКТ, має власну думку щодо викладеного матеріалу, здатен її аргументувати, робить висновки до виконання завдання підходить творчо.
89-70	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією.
69-50	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент може доповісти основні положення проведеної роботи без глибинного аналізу, узагальнення матеріалу та підведення підсумків.
49-30	Завдання виконано вчасно, його зміст поверхнево або фрагментарно розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент не проводить аналізу джерел, з яких було отримано інформацію, не здатен узагальнити та систематизувати матеріал, зазнає труднощів під час презентації проведеного дослідження перед аудиторією.
29-10	Завдання виконано вчасно, його зміст є дублюванням відомих джерел інформації. Відсутня будь-яка аналітична обробка представленої інформації. Студент на репродуктивному рівні з помилками відтворює матеріал, не може презентувати його перед аудиторією.
9-0	Завдання відзначається фрагментарністю виконання під керівництвом викладача. Необхідні практичні уміння роботи не сформовані, більшість передбачених навчальною програмою навчальних завдань не виконано.

Критерії оцінювання неформальної/інформальної освіти студентів

У межах поточного чи підсумкового контролю (заліку/іспиту) до рейтингу студента можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності у нього сертифікату про результати неформальної/інформальної освіти з проблеми, що відповідає тематиці курсу :

– «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>)

– «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (Ч.3, п. 3.6) (<https://www.chnu.edu.ua/media/ujmf2ufm/polozhennia-pro-kontrol-i-otsiniuvannia-rezul-navch-zdobuvachiv.pdf>).

Доступність інформації для учасників освітнього процесу щодо визнання результатів неформальної освіти забезпечується через оприлюднення вище зазначених документів на офіційному сайті ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/universitytet/normatyvni-dokumenty/>).

Згідно рішення кафедри (Протокол №1 від 27.08.2020, <https://bit.ly/3ShTpSR>) викладач враховує додаткові бали, отримані через неформальну освіту, до загальної суми балів, набраної з освітньої компоненти, за умови, що результати з проблеми відповідають тематиці курсу та отримані на освітніх платформах «Prometheus», «EdEra», «Всеосвіта», ГО «Українська асоціація педагогів і психологів початкової, дошкільної та позашкільної освіти» та ін.

Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих

кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС).

Наприклад, студент пройшов 5-тижневий курс “Візуалізація даних” на платформі «Prometheus» (https://prometheus.org.ua/course/course-v1:IRF+DV101+2016_T3) та отримав відповідний сертифікат, за що може отримати 12 балів з теми 2 “Обробка та оформлення результатів наукових досліджень” (модуль 2).

Якщо студент пройшов двогодинний курс та має підтвердження у вигляді сертифікату він, відповідно, може отримати 2 бали, тригодинний – 3 бали тощо.

Політика навчальної дисципліни

Політика щодо відвідування занять: відвідування занять є обов’язковим. За об’єктивних причин і надання відповідних документів, що їх підтверджують, навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (підстава: оформлений студентом пакет документів, наказ ректора).

Політика щодо академічної доброчесності: академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо. У разі порушення студентом академічної доброчесності, робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Правилами академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/lnojdab4/pravy-la-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>) та «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf>), «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>).

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. За наявності поважних причин перескладання модулів відбувається із дозволу деканату.

Підсумковий – здійснюється у формі *заліку/іспиту*. Оцінювання здійснюється відповідно до регламенту проведення контролю та критеріїв оцінювання. Максимальна кількість балів, що нараховується за залік 40 балів.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи;
- завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об’єктах тощо;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінки підсумкової роботи (залік, екзамен)

Контроль здійснюється з метою оцінки результатів засвоєння знань і результатів проведеної викладачем роботи.

Проведення контролю знань відбувається у письмовій формі за допомогою завдань, які складаються з трьох частин – тестових, теоретичних питань та практичного завдання і передбачає оцінку знань студентів за системою ECTS.

Загальна кількість балів, яку може отримати студент – 40.

Запитання тестового блоку оцінюються загальною сумою у 10 балів.

10 балів – 37-40 правильних відповідей

9 балів – 33-36 правильних відповідей

8 балів – 29-32 правильних відповідей

7 балів – 25-28 правильних відповідей

6 балів – 21-24 правильних відповідей

5 балів – 17-20 правильних відповідей

4 балів – 13-16 правильних відповідей

3 балів – 9-12 правильних відповідей

2 балів – 5-8 правильних відповідей

1 балів – 1-4 правильних відповідей

0 балів – жодної правильної відповіді

Запитання теоретичного та практичного блоків оцінюються загальною сумою у 30 балів (по 15 балів відповідно).

36-40 балів виставляється за умови правильного виконання не менше як 90 % завдань.

28-35 балів виставляється за умови правильного виконання не менше як 70% завдань.

20-27 балів виставляється за умови правильного виконання не менше як 50% завдань.

0-19 балів виставляється за умови правильного виконання не менше як 35 % завдань.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90–100)	відмінно
Добре	B (80–89)	дуже добре
	C (70–79)	добре
Задовільно	D (60–69)	задовільно
	E (50–59)	достатньо
Незадовільно	FX (35–49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1–34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

90-100 A відмінно Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних

ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.

80-89 В дуже добре Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна

70-79 С добре Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок

60-69 D задовільно Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих

50-59 E достатньо Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні

35-49 FX незадовільно з можливістю повторного Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу

1-34 F незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

Розподіл балів, які отримують студенти

Для заліку

Поточне тестування та самостійна робота																Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2											40	100
T1	T2	T3	T4	M1	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	M2		
4	4	4	4	4	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	5		
20					40												

T1, T2 ... T15 – теми змістових модулів.

Для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота															Під сум ков ий тест (екз аме н)	Сума
Змістовий модуль №3						Змістовий модуль №4					Змістовий модуль №5				40	100
T1	T2	T3	T4	T5	M3	T1	T2	T3	T4	M4	T1	T2	T3	M5		
5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	2	2	2	4		
30						20					10					

T1, T2 ... T18 – теми змістових модулів.

7. Рекомендована література -основна

7.1. Базова (основна)

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти). Наказ Міністерства освіти і науки України № 33 від 12 січня 2021 р. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doskylnoyi%20osvity.pdf
2. Антонова, О.Є. Словник базових понять з курсу «Педагогіка»: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів: вид. 2-ге, доп. і перероб. Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка., 2014. 100 с.
3. Виховання дітей раннього віку в закладах дошкільної освіти різних типів: монографія / С. А. Васильєва, Н. В. Гавриш, В. В. Рагозіна. за наук. ред. Н. В. Гавриш. — Кропивницький : ІМЕКС - ЛТД, 2021. 226 с.
4. Крутій К.Л., Фунтікова О.О. Дошкільна освіта: словник довідник: понад 1000 термінів, понять та назв / упор. Крутій К.Л., Фунтікова О.О.. Запоріжжя: ТОВ «ЛППС» ЛТД., 2010. 324 с.
5. Пихтіна Н. П. Педагогіка гри: лекції : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2014. 209 с.
6. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка. 4-те видання, перероблене. Київ: ВЦ «Академія», 2018. 408 с.
7. Поніманська Т.І., Дичківська І.М. Дошкільна педагогіка. Практикум. Навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів, спеціальність «Дошкільне виховання». Київ: Видавничий Дім «Слово», 2007 352 с.
8. Збірник нормативно-правових актів загальнодержавного та обласного значення у сфері дошкільної освіти / Упоряд. Т. О. Прибора. Харків: ФОП Озеров Г. В., 2019. 397 с

Допоміжна

1. Загородня Л. П. Фізичне виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Суми : Університетська книга. 2018р. 272 с.
2. Лохвицька Л. Калейдоскоп моральності для дошкільнят: розвивально-виховний контент: Навчально-методичний посібник із морального виховання дітей. Видавництво «Мандрівник», 2020. 208 с.
3. Красовська.О.О, Кирилович О.Ф.,Ілюк Л. В. Підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до забезпечення умов наступності в світлі Концепції освіти дітей раннього та дошкільного віку та Концепції Нової української школи. Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ: збірник наукових праць. Вип. 2 (24). Рівне: РВЦ МЕГУ імені акад. С. Дем'янука. 2020. 105 с.

4. Прибора Т. О. Ергономічний підхід до організації навчального простору в закладах освіти. Формування конкурентноспроможного фахівця в галузі дошкільної освіти. Харків: Мачулін, 2018. С. 222–245
5. Прибора Т. О. Адаптація дітей до закладу дошкільної освіти. Навчання й виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку у викликах сьогодення. Суми: ФОП Цьома С.П., 2018. С. 220–234
6. Богуш А. М. Підготовка дітей до школи у вимірі дошкільної зрілості. Збірник наукових праць Херсонського державного університету. Педагогічні науки. 2015. Вип. 67. С. 158-163.
7. Бодяк К. П. Психологічні особливості підготовки дітей до навчання у ЗНЗ [Електронний ресурс] / К. П. Бодяк. // Державний заклад вищої освіти «Університет менеджменту освіти». URL: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/stud_almanah/v_1/7.pdf
8. Гра по-новому, навчання по-іншому: методичний посібник / Упорядник О. Рома. The LEGO Foundation, 2018. 44 с
9. Кучеренко Ж. Емоційний інтелект дошкільників: шляхи розвитку. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2016. № 7. С. 54–59
10. Riyad M. Preschool Education: Knowledge or Social Skills. Test Engineering and Management. 2020. №82 (january-february). P. 5226–5232. URL: https://www.researchgate.net/publication/338831625_Preschool_Education_Knowledge_or_Social_Skills

Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (м. Чернівці, вул. Лесі Українки, 23) URL: <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/01about>
2. Цифровий репозитарій наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02infres>
3. Чернівецька обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Івасюка (м. Чернівці, вул. О. Кобилянської, 47). URL: <http://www.library.cv.ua/sample-page-2>
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Бібліотечні електронні ресурси та технології. URL: http://nbuv.gov.ua/e_technology?field_e_technology_tid=444&field_vfpdf_tid=All
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Наукові ресурси. URL: <http://nbuv.gov.ua/node/1539>
6. Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова». Індекс УДК. Визначення індексів УДК, авторського знака для документів. URL: http://www.ukrbook.net/UDC_poslugy.html
7. Academic Plagiarism. URL: <https://academicplagiarism.com/>
8. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
9. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
10. Академічна доброчесність. Сайт кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти. URL: http://preschool.cv.ua/akadem_dobrochesnist/
11. Кузнєцова К. С., Комісарик М.І. Дошкільна педагогіка : електронний курс на освітній платформі MOODLE Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича URL: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2144>